

▶ OLAIA REVERT GODOY

IDAZLEA

Lan osasuneko erizaina da Olaia Revert (Mendaro, 1980) eta lan azterketak, lanpostuen egokitzapenak eta konfinamendu garaian isolamenduak dira bere lanerako gaiak eta besteak beste desgaitasunak dituen jendearekin aritzen da. Lana osasungintzan, baina letrek txikitatik eman diote berari osasuna, izan ere idazteko eta irakurtzeko zaletasuna izan du beti. Orain, liburu batean batu ditu bi gaiak desgaitasuna eta idazteko zein irakurtzeko zaletasuna. Bihar, martxoak 12, aurkeztuko du Mendaroko udaletxeko Udalbatzen aretoan *Goazen txangora!* liburua

- IRATI AGIRREAZALDEGI -

“Liburua kaleratzeko nire motibazioa pertsonengan enpatia esnatzea izan da”

◆ Umetatik izan duzu gustuko irakurtzea eta idaztea, baina zeri buruz idazten zenuen?

Jendea harritu egin da liburu bat idatzi dudala ikusi duenean, baina beti idatzi izan ditut gauzak: haserre nagoenean, pozik nagoenean, metaforaren bat, eguneroko bizitzarekin alderatzeko zerbait bururatu zaidanean... eta dena gordeta daukat. Baita nire bizitzako kontakizunak ere, besteak beste nire gertaerak, adinekoen egoitzetan erizain ibili naizenean ikusitakoak, desgaitasun arloko jendearekin egindako gogoetak...

◆ Zerk piztu zuen zugar liburu idazteko gogoa?

Lan egiten nuen jende horrekin enpatia izan dut. Ikusi nuen zailtasun asko izan zituztela beren bizitzan eta pena sentitu nuen jendeak beste aldera begiratzen duelako eta pertsona horientzat errazago izango litzatekeelako laguntasuna izango balute momentu horietan. Nik uste dut enpatia falta dagoela gizarte honetan, eta ikasten badugu desgaitasunak dituen pertsona batek gaitasun asko ere badituela eta ideia hori zabaltzen badugu zerbait lortu dezakegula. Bestalde, lanean, konturatu nintzen jendeak ez zituela ondo ulertzen han egindako kartelak, beraz, irakurketa eta idazkera errazari buruzko ikastaro bat egin nuen. Orduan kartelak niri eskatzen hasi ziren eta pentsatu nuen nahaste bat egitea, batetik zailtasunak dauzkatenengana iristea eta bestetik liburuaren barruan desgaitasuna gai modura sartzea. Idatziak niretzat gorde nituen, baina ipuinak irakurri zituz-

ten hainbat gertukok esan zidaten aurkezteko. Hainbat argitaletxetara bidali ondoren, orain dela hilabete gutxi batzuk Beta argitaletxetik deitu zidaten lana gustatu zitzaiela eta argitaratzeko prest zeudela esanez eta pentsatu nuen mezua jendeari heltzea posible bazen, zergatik ez kaleratu.

◆ Ideiatik testura pasatzeko orduan zer behar izan du zure lehen liburuak zuk nahi zenuena izatera iristeko?

Liburu umeentzat izan zitekeela edo irakurtzeko zailtasunak dituztenek askotan umetasun puntua dutela kontuan hartuta aukeratu nituen pertsonaia errazak gurgildun aukian dagoen Hugo eta itsua den Naiara. Hortik bakarrik etorri zitzaidan idatzia sortzeko mezua bera argi nituen ideia horietan barnerratzeko gogoa eta motibazioa. Nire semeari eskatu nion esateko berak nola deskribatuko litzuzkeen pertsonaiak eta bere ideia horiek ere baliatu ditut ipuinetarako, beraz, bere partaidetza txiki bat ere egon da.

◆ *Goazen txangora!* liburuak bi ipuin jaso ditu bere baitan. Zer kontatzen dute ipuinok?

Ipuin batean Hugo da protagonista, txikitan izandako istripu baten ondorioz gurgildun aukian dagoena, txangoan joango dena ikaskideekin Elgoibarrera, San Pedrorra, eta han tximeletarik politenaren argazkia atera beharko dute bikoteka. Beste ipuinean txikitako gaixotasun bat dela-eta itsu dagoen Naiarak Mendaroko Santa Kurutz mendira lagunekin egindako irteera kontatu dut eta

“Protagonistak zoriontsu dira eta hori transmititzen da, ez da tristura sortzen duen ipuin bat”

paisaia deskribatzeko lehiaketa egingo dute bikoteka eta ipuin honetan ere ikusiko da nola bizi duten berak eta inguruak irteera hori. Bukieran jaso dut jendeari ipuinokin helarazi nahi didan irakaspena.

◆ Protagonistak dira desgaitasuna duten umeak. Arlo horretan erizain jarduteak izan du horren arrazoia?

Beti izan dut desgaitasuna duten pertsonetik zein integrazioa behar dutenekiko sentiberatasun berezia. Nire lan arloan ezagutu ditut horrelakoak eta hori izan da idazteko aitzakietako bat.

◆ Horrelako ipuin batek irakurleari gai hauetara gerturatzeko balio diezaikeela uste duzu?

Liburu hau kaleratzeko nire motibazio bakarra da, hain zuzen ere, pertsonengan empatia esnatzea eta gizartearen bihotzetara iristea. Hau irakurri ondoren gogoeta egitea eta desgaitasunak edo ezintasunak dauzkaten pertsonengandik asko ikas dezakegula konturatzea da helburua eta batez ere ez dugula beste aldera begiratu behar, baizik eta lagundu; eta laguntzarik behar ez badute gutxienez pertsona horiek ulertu.

◆ Irakurketa erraza jende gehiagorengana iristeko erabili duzu?

Irakurketa errazean sailkatutako liburua da eta hori garrantzitsua da jende guztiak izan behar duelako idazkera ulerterrazeko eskubidea. Hitz oso errazak erabiltzen dira, margen handiagoak, dena ezkerretara justifikatuta, ilustrazio asko, hitz zailxeagoren bat badago laukitxo batean esanahia... Baina ez da irakurtzeko zailtasunak dituztenentzat bakarrik, izan daiteke helduentzat, euskaraz lehen aldiz irakurtzen duenarentzat, irakurketa barneratuta ez duten haur eta gazteak irakurtzera bultzatzeko... Hala ere, liburu honen irakurketa errazari desgaitasunaren mezua gaineratu diot eta hori berria da eta badu bere garrantzia.

◆ Hala ere, desgaitasunaren gaiaren baitan zerbait ekiditen saiatu zara?

Ez, ez dut inolako filtrorik erabili denok baitakigu gurgildun aukidun batean dagoen edo itsua den pertsona baten atzean arrazoi bat dagoela. Ez ditut ipuinean sakon azaldu pertsonaien istripua edo gaixotasuna, pentsatzen dudalako ez dela beharrezkoa. Baina ez da izan saihesteagatik, nire oinarritzko ideia beste bat izan delako baizik.

◆ Beraz, poztasun ikuskera ematen saiatu zara?

Bai, erabatekoa gainera. Nik irakurtzen dudanean eta ingurukoek ere poztasuna sumatu dute eta argialetxetik deitu zitadenean ere hau esan zidaten: “ez digu inolako penarik eman, zoriontasuna ikusi dugu pertsona horietan”. Desgaitasun txiki bat izan arren beren bizitza normala da eta protagonistak zoriontsu dira eta hori transmititzen da, ez da tristura sortzen duen ipuin bat.

“Teknologia bidezkoak da jolas nagusiak eta ez du irakurzaletasuna errazten”

♦ **Natura ere atsegin duzu eta handik jasotako sentsazioak libururako baliatu dituzu poztasun islada emanaz?**

Niretzako natura erreflexioa egiteko toki aproposena da eta beti idatzi izan ditut eta idatziko ditut naturaren inguruko bizipenak, ipuinak... Gainera, lehen liburua izanik Mendaroko eta inguruko mendiak aipatu nahi izan ditut, herritar izanik Mendaro izan dadin istorio hauen erdigunea. Pertsonaiak ere mendarorarik dira liburuan, baina ez dira errealak. Ezagutzen ditut itsuak edo gurgildun aulkian ibiltzen direnak, baina asmatutako pertsonaiak dira hauek, ez dira istorio errealak.

♦ **Ipuinak kontu arinekin lotzen ditugu, baina gero eta gehiago dira gai pisutsuak lantzen dituzten ipuinak ere. Zure ipuinetan bereziki zaindu duzu gai ezberdinen arteko oreka?**

Bai, nire ideiak argi zeuden hasieratik eta ahalegindu naiz bidea nahiko berdina izaten bi ipuinetan. Irakurlearentzat oso garrantzitsua da gorabeherak ez izatea eta mezua eta irakurketa konstantea izatea.

♦ **Irakurketa erraza bilduman kaleratu duzu irakurtzeko eta ulertzeko zailtasunak dituztenentzat delako. Baina zailtasuna al dago oraindik jendea irakurzaletasunera gerturatzeko?**

Bai, asko. Behar handia dago gainera. Mendaron, Arno Guraso Elkartetik proiektu bat dute irakurzaletasuna bultzatzeko eta oso garrantzitsua da. Izan ere, irakurketa asko galdu da eta hitz egiteko eta idazteko moduarekin lotuta dago eta arlo kulturean ere badu garrantzia. Gaur egun teknologia bidezkoak dira jolas nagusiak eta ez du irakurzaletasuna errazten. Hala ere, liburu hau, esaterako, e-bookean ere badago, jarduera errazteko, baina jendea irakurtzen jartzea da kontua. Gaur egun, gai zehatz bati buruzko informazioa lortzeko liburu beharrean *google* erabiltzen dugu, hori begiratu eta listo, jarraipenik gabe.

♦ **Ilustrazioak Beatriz Gonzalezenak dira. Ipuinetan irudiek eta istorioek pisu bera daukatela uste duzu?**

Beta argitaletxetik esan zidaten beraiek jarriko zidatela ilustrazio bat. Nik deskribatu nituen ilustrazioak, nik gidatu eta Beatriz Gonzalezek marraztu. Artista da berez eta niretzat ilustrazio bakoitza artelan bat da. Bera, gainera, aditua da natura eta animaliak marrazten. Nik irudietan islatu nahi nuena erraz ulertu du eta hala marraztu du. Irakurketa errazean ilustrazioek pisu handia dau-

kate. Istorioren kontaketa zati bat ilustrazio batek lagundu behar du pertsonak lotura egin dezan, beraz, erdia testua da eta beste erdia ilustrazioa.

Guztira hamaika ilustrazio daude eta nik uste dut toki aproposan. Nik tximeletak oso gustuko ditut eta baliatu ditu bere hainbat marrazkitan eta polita izan da hori. Santa Kurutzeko argazki batean, nire etxeko ipotx batean... islatutako hainbat marrazki ere egin ditu.

♦ **Ipuina norberak ala norbaitek beste bati irakurtzeko izaten dira?**

Gehien bat gurasoek eta umeek irakurtzeko da hau edo gu-soak umeekin, baina behar gehien dutenak umeak dira. Umeen-tzat oso erraza izango da eta gurasoek irakurtzen badute ere mezu hori iritsiko zaie berdin. Guraso askok dute joera umei irakurtzeko lo egin aurretik eta momentu polita izateaz gain, mezua biek jasotzeko ere egokia da.

♦ **Aurrerantzean jarraitzeko asmoa daukazu? Badarabilzu ezer buruan?**

Bai, badaukat beste ideien bat, baina beti bide berean. Gainera, esan didate, honek jarraipena behar duela, *Goazen txangora!* liburuaren izenpean beste ipuin batzuk egin behar direla. Baina ez dut presarik, lehenengo ikusi behar dut liburu honek nolako harrera duen. Nire lehentasuna, euskalduna izanik, liburu euskaraz kaleratzea zen eta hala egin dut lehenengo, baina gaztelaniarako itzulpena ere nik egin dut eta Bilboko liburu azokarako kaleratzea espero dut. Jakin badakit liburu hau gaztelaniaz plazaratuz gero, gehiago zabaltzeko aukera dagoela eta nire helburua ideia bera zabaltzea denez, hori ere kontuan hartu dut. Aurrerantzean ere ipuinak idazten jarraitzeko asmoa daukat, baina aurrez irakurleek liburu honi buruz emandako iritziak jasota. E-posta helbide bat jarri dut (*goazentxangora@gmail.com*) irakurleek esateko gustuko izan duten ala ez, zerbait aldatuko laketan, liburuak eskatzeko...

Nik espero dut esatea gauza hunkigarria dela eta bide horietatik jarraitzeko, baina niretzako kritikak ere garrantzitsuak dira eta beti laguntzen dute gauzak konpondu eta aurrerapausoak ematen. Bestalde, norbait identifikatuta sentitu bada onerako edo txarrerako jakitea gustatuko litzaidake.